ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 24.09.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

219

Vládne nariadenie

zo dňa 7. septembra 1948

o ústavoch národného zdravia.

Vláda republiky Československej nariaďuje podľa § 3, ods. 5 a § 4, ods. 4 zákona zo dňa 19. marca 1947, č. 49 Sb., o poradenskej zdravotnej starostlivosti (ďalej len „zákon“):

§ 1

Ústav národného zdravia (ďalej len „ústav“) je jednotným výkonným zariadením okresného národného výboru na prevádzanie poradenskej zdravotnej starostlivosti o obyvateľstvo správneho okresu a pre výkon jeho pôsobnosti v ostatných zdravotných veciach.

§ 2

Pôsobnosť podľa tohto nariadenia vykonáva okresný národný výbor ako orgán štátnej zdravotnej správy, a to, pokiaľ ide o úlohy uvedené v § 3, ods. 1, v úzkej spolupráci s nositeľom národného poistenia (§ 4) za pomoci okresného koordinačného orgánu a podľa jednotného plánu zdravotnej starostlivosti (§ 2, ods. 1 zákona).

§ 3

(1) V odbore poradenskej zdravotnej starostlivosti prislúcha ústavu najmä:

a) všestranná preventívna (ochranná) zdravotná starostlivosť o obyvateľstvo správneho okresu podľa § 1, ods. 2 zákona, najmä celé zdravotné poradníctvo, zdravotná evidencia všeobecná a špeciálna, sociálne zdravotná štatistika, zdravotnícky výskum a zdravotnícka výchova,

b) zdravotnícke prehliadky obyvateľstva a celá s tým spojená činnosť podľa § 8 zákona,

c) sprostredkovanie liečebnej starostlivosti ústavnej a ambulatórnej, ďalej sprostredkovanie starostlivosti rekreačnej a podpornej,

d) hromadné bezplatné liečebné akcie podľa § 1, ods. 3 zákona.

(2) Ako výkonnému zariadeniu okresného národného výboru podľa § 3, ods. 3 zákona prislúcha ústavu:

a) organizovať ošetrovateľskú a zdravotnú službu v rodinách, sociálne zdravotnú službu v liečebných a ošetrovacích ústavoch, pomocnú zdravotnú záchrannú službu a ozdravnú starostlivosť,

b) spolupracovať pri prevádzaní hygienických a epidemiologických opatrení v obciach a na pracovných miestach, ako aj v odbore hygieny výživy,

c) prevádzať diagnostické a laboratórne práce, potrebné na plnenie úloh okresnej správy zdravotnej.

§ 4

Ústav spolupracuje s nositeľom národného poistenia pri prevádzaní poradenskej zdravotnej starostlivosti (§ 2, ods. 1 zákona) podľa smerníc, ktoré spoločne vydajú Ministerstvá zdravotníctva a sociálnej starostlivosti, a ktoré upravia:

1. spôsob, akým ústav sprostredkuje u nositeľa národného poistenia liečebnú starostlivosť osobám, ktoré na ňu majú nárok, a to najmä pri chorobách sociálnych (§ 1, ods. 2 zákona),
2. spôsob, akým nositeľ národného poistenia spolupracuje s ústavom pri prevádzaní preventívnej starostlivosti,
3. spôsob, ktorým si ústav a nositeľ národného poistenia vzájomne poskytujú potrebné zprávy o zdravotnom stave osôb v ich starostlivosti,
4. vzájomnú evidenciu tehotných žien a dojčiacich matiek a zmocnenie ústavu potvrdzovať doklady, predpísané liečebným poriadkom národného poistenia,
5. podmienky, za akých si môžu ústavy a nositeľ národného poistenia navzájom požičiavať svoje vyšetrovacie a liečebné zariadenie,
6. zásady dohôd o hromadných bezplatných liečebných akciách (§ 1, ods. 3 zákona).

§ 5

(1) Ústav pri plnení úloh poradenskej zdravotnej starostlivosti o matky a deti (§ 1, ods. 2 zákona) ako pomocné zariadenie príslušnej okresnej starostlivosti o mládež (§ 3, ods. 4 zákona)

a) prevádza vyšetrovanie podľa § 1, ods. 2 zákona, o ktoré v jednotlivých prípadoch okresná starostlivosť o mládež požiada, a oznamuje jej výsledky,

b) oznamuje odborným zamestnancom okresnej starostlivosti o mládež zistené skutočnosti a závery, pokiaľ môžu mať význam pre vlastnú činnosť okresnej starostlivosti o mládež, a upozorňuje ju na prípady, ktoré vyžadujú jej starostlivosti,

c) pomáha okresnej starostlivosti o mládež pri hromadných akciách zisťovaním zdravotného stavu osôb, na ktoré sa akcia vzťahuje; o rozsahu a čase týchto akcií sa predom dohodnú Ministerstvá zdravotníctva a sociálnej starostlivosti.

(2) Preventívna zdravotná starostlivosť o školskú mládež v ústavoch, najmä školská zdravotná služba, starostlivosť o chrup školskej mládeže, röntgenologické vyšetrovanie, preventívne očkovanie a pod., sa prevádza podľa dohody Ministerstva zdravotníctva s Ministerstvom školstva a osvety.

§ 6

(1) Organizačné zložky ústavu sú:

a) ústredie so zdravotnými poradňami (ďalej len „poradne“) na plnenie úloh podľa § 3, ods. 1 a s príslušným oddelením, prípadne oddeleniami (ďalej len „oddelenie“) na plnenie úloh podľa § 3, ods. 2, pokiaľ tieto úlohy nespadajú zároveň do pôsobnosti poradní,

b) odbočky ústavu s poradňami a oddeleniami,

c) miestne poradne.

(2) Každý ústav musí mať poradne pre tehotné ženy, pre matky a deti (v to počítajúc školské lekárstvo), protituberkulózne a proti pohlavným nemociam (poradne obligatórne). Ďalej môže mať poradne pre starostlivosť o chrup, predsobášne (eugenické), telovýchovné, pre duševnú hygienu a

výchovu, pre bezdetných manželov, gynekologické, pre choroby srdečné a cievne, pre výživu a dietetiku, pre potieranie reumatizmu, zhubných nádorov, lupusu, trachomu, malárie, cukrovky, chorôb žliaz s vnútornou sekréciou, chorôb nervových, krvných, pre boj proti alkoholizmu, pre duševne úchylných, pre vady sluchové, rečové a zrakové, pre ortopediu, pre telesne chybných, pre nemoci starobné atď. (poradne fakultatívne). Ministerstvo zdravotníctva môže so súhlasom Ministerstva financií vyhlásiť jednotlivé druhy poradieň fakultatívnych za obligatórne; ak ide o poradne pre výživu a dietetiku, treba tiež súhlas Ministerstva výživy.

(3) Poradne fakultatívne, oddelenia ústavu, odbočky ústavu a miestne poradne zriaďuje okresný národný výbor po predchádzajúcom súhlase Ministerstva zdravotníctva, udelenom na návrh zemského národného výboru alebo na pokyn Ministerstva zdravotníctva; ak ide o poradne pre výživu a dietetiku, koná Ministerstvo zdravotníctva tieto opatrenia v dohode s Ministerstvom výživy. Ministerstvo zdravotníctva pritom postupuje podľa plánu dohodnutého s Ministerstvom financií.

(4) Pôsobnosť poradne alebo oddelenia zriadeného v sídle ústredia sa vzťahuje na celé územie správneho okresu okrem jeho častí, pre ktoré je zriadená príslušná poradňa alebo oddelenie v odbočke ústavu alebo miestna poradňa.

(5) Všetky zložky ústavu (odsek 1) tvoria organizačný, pracovný a správny celok a podliehajú riaditeľovi ústavu.

§ 7

(1) Ústav spravuje riaditeľ ústavu.

(2) Zemský národný výbor ustanovuje za riaditeľa ústavu po predchádzajúcom súhlase Ministerstva zdravotníctva zpravidla úradného lekára okresného národného výboru, vo výnimočných prípadoch iného lekára.

§ 8

(1) Ústav má na plnenie svojich úloh potrebný počet zamestnancov odborných a iných služieb.

(2) Služobné inštrukcie pre zamestnancov poradní vydá Ministerstvo zdravotníctva v dohode s Ministerstvom vnútra (§ 4, ods. 4 zák.).

§ 9

(1) Zamestnanci uvedení v § 4, ods. 4 zákona sa preberajú do štátnych služieb ku dňu 1. januára 1948; k tomu istému dňu prevedie Ministerstvo zdravotníctva v dohode s Ministerstvom vnútra a financií ich zaradenie.

(2) O tom, či sa má zamestnanec pokladať za odborného zamestnanca podľa § 1, ods. 3 zákona, rozhodne pri jeho zaradení Ministerstvo zdravotníctva v dohode s Ministerstvom vnútra a financií, pritom prihliadne najmä k jeho odbornému školeniu a k praktickej činnosti v odbore sociálne zdravotnej starostlivosti.

§ 10

Ministerstvo zdravotníctva započíta vo výmere, o ktorom sa dohodne s Ministerstvom vnútra a financií, zamestnancom prevzatým podľa § 9, ods. 1 predchádzajúcu služobnú dobu, ktorá nebola strávená v korporáciách, spolkoch alebo združeniach, zúčastnených na sociálne zdravotnej starostlivosti, pokiaľ táto predchádzajúca služba bola vykonaná po dovŕšení 18. roku. Pritom prihliadne ku zvláštnej povahe tejto služby.

§ 11

(1) Každý je povinný zachovať úplnú mlčanlivosť o všetkých veciach, o ktorých sa dozvie pri výkone svojej činnosti v ústave, najmä o osobných a rodinných pomeroch a o zdravotnom stave osôb, ktoré sú v starostlivosti ústavu.

(2) Povinnosť mlčanlivosti sa nevzťahuje na upozornenia, zprávy a oznámenia, ktoré sa majú podávať dozorným orgánom alebo nadriadeným úradom.

(3) Porušenie povinnosti zachovať mlčanlivosť sa trestá podľa § 10 zákona.

§ 12

Toto nariadenie nadobudne účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister zdravotníctva v dohode so zúčastnenými ministrami.

Zápotocký v. r.

Erban v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.